

HRVATSKA NARODNA BANKA

1964

Na temelju članka 45. stavka 2. Zakona o deviznom poslovanju (»Narodne novine«, br. 96/2003., 140/2005., 132/2006., 150/2008., 92/2009., 133/2009. – Zakon o platnom prometu, 153/2009., 145/2010. i 76/2013.) te članka 30. i članka 43. stavka 2. točke 9. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/2008. i 54/2013.) guverner Hrvatske narodne banke donio je 15. rujna 2015.

ODLUKU

O IZVJEŠĆIVANJU O TRŽIŠTU STRANIH SREDSTAVA PLAĆANJA

I.

Ovom se Odlukom propisuju sadržaj, način i rokovi dostavljanja podataka Hrvatskoj narodnoj banci (u nastavku teksta: HNB) radi praćenja tržišta stranih sredstava plaćanja.

II.

Obvezu dostavljanja podataka iz ove Odluke imaju:

- kreditne institucije (banke i štedne banke) sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje su od Hrvatske narodne banke dobile odobrenje za rad i odobrenje za trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta stranim sredstvima plaćanja, uključujući mjenjačke poslove i odobrenje za trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta valutnim i kamatnim instrumentima,
- podružnice kreditnih institucija iz druge države članice Europske unije za koje je njezino nadležno tijelo dostavilo obavijest Hrvatskoj narodnoj banci o osnivanju podružnice u Republici Hrvatskoj i
- podružnice kreditnih institucija iz trećih država koje su od Hrvatske narodne banke dobile odobrenje za osnivanje podružnice kreditne institucije iz treće države i odobrenje za trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta stranim sredstvima plaćanja, uključujući mjenjačke poslove i odobrenje za trgovanje za svoj račun ili za račun klijenta valutnim i kamatnim instrumentima

(u nastavku teksta: banke).

Obvezu dostavljanja podataka iz točke I. ove Odluke ima i Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u nastavku teksta: HBOR).

III.

Banke i HBOR obvezni su HNB-u svaki radni dan dostavljati podatke iz ove Odluke, najkasnije do 10 sati, za izvještajni datum koji je jednak prethodnom radnom danu.

Osim obveze navedene u stavku 1. ove točke, banke i HBOR obvezni su HNB-u dostavljati dio podataka iz ove Odluke svaki radni dan, najkasnije do 17.15 sati, za izvještajni datum koji je jednak tekućem radnom danu.

Radnim danima u smislu ove Odluke smatraju se dani od ponedjeljka do petka, osim kad su u te dane blagdani, koji se određuju posebnim propisom.

IV.

Podaci iz ove Odluke dostavljaju se u skladu s Uputom za provedbu Odluke o izvješćivanju o tržištu stranih sredstava plaćanja i Uputom za izradu i dostavljanje datoteka s podacima o tržištu stranih sredstava plaćanja, koje se nalaze u prilogu ove Odluke i njezin su sastavni dio.

V.

Prve podatke iz ove Odluke banke i HBOR dužni su dostaviti HNB-u 1. listopada 2015. za izvještajni datum 1. listopada 2015.

VI.

Ova Odluka objavljuje se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. listopada 2015.

O. br. 229-020/09-15/BV

Zagreb, 15. rujna 2015.

Guverner

Hrvatske narodne banke

prof. dr. sc. Boris Vujčić, v. r.

UPUTA

za provedbu Odluke o izvješćivanju o tržištu stranih sredstava plaćanja

I. Uvod

1. Ovom Uputom definiraju se sadržaj i način dostavljanja podataka o ugovorenim kupnjama i prodajama stranih sredstava plaćanja na tržištu stranih sredstava plaćanja promptno i terminski (na rok).
2. Posebno se definiraju obilježja kojima se opisuju dostavljeni iznosi i tečajevi, pri čemu se za svako obilježje navodi njegov opis i način upisivanja njegove vrijednosti te modaliteti vrijednosti obilježja (slovni, brožani i slovnobrožani).
3. Pri opisivanju izvještajnog zahtjeva, a posebno pri definiranju pojedinih obilježja kojima se opisuju dostavljeni iznosi i tečajevi, poziva se na određene priloge koji su sastavni dio ove Upute, a čijim se sadržajem izvještajna institucija mora koristiti pri sastavljanju izvješća u skladu s ovom Uputom.

II. Izvještajne institucije

4. Izvještajne institucije jesu sve institucije navedene u točki II. Odluke o izvješćivanju o tržištu stranih sredstava plaćanja.

III. Protustranke

5. Izvještajne institucije podatke u skladu s ovom Uputom dostavljaju za sve protustranke (rezidente i nerezidente).

Protustrankom u smislu ove Upute ne smatra se Hrvatska narodna banka (u nastavku teksta: HNB).

IV. Obuhvat podataka

6. Svi podaci koji se dostavljaju u skladu s ovom Uputom odnose se na pojedinačne transakcije instrumentima definiranim Skupinom obilježja B, obilježje 9. Instrument, koje su sklopljene s protustrankama iz točke 5. ove Upute.

Iznimno, za protustranke fizičke osobe rezidente koji nisu obrtnici te za fizičke osobe nerezidente za instrumente SPT, PSP i EFK podaci se dostavljaju na skupnoj osnovi, odnosno transakcije se agregiraju ako su sklopljene po tečajevima s tečajne liste izvještajne institucije važeće na izvještajni datum.

V. Minimalni standardi koje su izvještajne institucije dužne poštovati

7. Minimalni standardi koji se odnose na prijenos podataka jesu sljedeći:

- a) podaci se moraju dostavljati pravodobno, tj. u roku koji je utvrdio HNB;
- b) podaci moraju biti u modalitetu i formatu koje je u skladu s tehničkim zahtjevima za izvješćivanje utvrdio HNB;
- c) potrebno je odrediti osobu (osobe) za kontakt unutar izvještajne institucije;
- d) potrebno je pridržavati se tehničkih specifikacija za prijenos podataka HNB-u.

8. Minimalni standardi koji se odnose na točnost jesu sljedeći:

- a) dostavljene informacije moraju biti točne; treba poštovati formalna i logička ograničenja, npr. sva polja moraju sadržavati samo propisane vrijednosti obilježja, upisane vrijednosti obilježja moraju biti usklađene s propisanim kontrolama i sl.;
- b) izvještajne institucije moraju omogućiti pružanje informacija o kretanjima koja se odnose na iskazane podatke;
- c) podaci moraju biti potpuni; eventualne praznine moraju se naznačiti, objasniti HNB-u te, ako postoje, popuniti što je prije moguće;
- d) izvještajne institucije moraju se pri iskazivanju podataka pridržavati standarda tehničkog prijenosa podataka koje je utvrdio HNB;
- e) izvještajne institucije moraju se pridržavati pravila o zaokruživanju brojeva koja je utvrdio HNB.

9. Minimalni standardi koji se odnose na konceptualnu usklađenost jesu sljedeći:

- a) dostavljeni podaci, u dijelu kojim se opisuju iznosi i tečajevi, moraju biti usklađeni s definicijama i klasifikacijama iz ove Upute;
- b) u slučaju odstupanja od tih definicija i klasifikacija izvještajne institucije dužne su redovito pratiti i kvantificirati razliku između upotrijebljene mjere i mjere propisane ovom Uputom.

10. Minimalni standardi koji se odnose na ispravke dostavljenih podataka jesu sljedeći:

- a) izvještajne institucije moraju se pridržavati pravila i procedura ispravljanja podataka koje je utvrdio HNB;
- b) ispravci izvještajnih institucija koji odstupaju od uobičajenih razina ispravaka moraju biti popraćeni napomenama kojima se objašnjavaju ta odstupanja.

VI. Izvještajni zahtjev

11. Po svojoj koncepciji izvještajni zahtjev čini izvještajni slog. Konceptualno rješenje izvještajnog sloga konkretiziraju osnovni podaci koji su predmet izvješćivanja: iznosi i tečajevi, koje je potrebno jedinstveno opisati, a čija vrijednost ne može biti nula.

12. Opis svakog iznosa i tečaja sadržava dvije skupine obilježja:

- a) prva skupina obilježja (skupina obilježja A) omogućuje identifikaciju izvještajnog datuma, izvještajne institucije i protustranke;
- b) druga skupina obilježja (skupina obilježja B) omogućuje identifikaciju instrumenata i njihovih značajka.

13. Pri ispunjavanju obveza iz izvještajnog zahtjeva potrebno je voditi računa o pravilima povezivanja izvješća s instrumentima i njihovim obilježjima. Ta pravila obuhvaćena su cijelom Uputom i sažeta u Prilogu 1. Upisivanje vrijednosti obilježja.

VII. Skupina obilježja A

14. Skupinom obilježja A identificiraju se izvještajni datum, izvještajna institucija i protustranka.

Obilježje 1. Izvještajni datum

Ovo obilježje omogućuje jedinstvenu identifikaciju izvještajnog datuma za koji se dostavljaju podaci. Izvještajni datum označuje datum ugovaranja transakcije. Izvještajni datum uvijek mora biti radni dan.

Vrijednost obilježja upisuje se u svim slogovima, a mora sadržavati datum u formatu »GGGGMMDD«.

Obilježje 2. Porezni broj

Ovo obilježje omogućuje jedinstvenu identifikaciju izvještajne institucije na temelju osobnoga identifikacijskog broja (OIB).

Vrijednost obilježja

Upisuje se OIB izvještajne institucije, koji dodjeljuje Ministarstvo financija na temelju Zakona o osobnom identifikacijskom broju.

Obilježje 3. P matični broj

Sastavljanje agregata i grupiranje protustranaka zahtijeva sektorsku identifikaciju protustranaka na osnovi identifikacije protustranke. Sve fizičke osobe, osim rezidenata fizičkih osoba obrtnika, identificiraju se na skupnoj osnovi, dok se ostale protustranke identificiraju na pojedinačnoj osnovi.

Vrijednost obilježja upisuje se za sve protustranke.

Vrijednost obilježja iskazuje se jednim od sljedećih modaliteta:

1. Ako se radi o rezidentima pravnim osobama te rezidentnim investicijskim i mirovinskim fondovima, potrebno je upisati oznaku »MB« i u nastavku matični broj protustranke koji dodjeljuje Državni zavod za statistiku.

2. Ako se radi o rezidentima ovlaštenim mjenjačima, upisuje se jedinstvena oznaka »MJ« i u nastavku matični broj protustranke koji dodjeljuje Državni zavod za statistiku.

3. Ako se radi o rezidentima fizičkim osobama obrtnicima (osim obrtnika ovlaštenih mjenjača), upisuje se jedinstvena oznaka »OB« i u nastavku matični broj protustranke koji dodjeljuje Državni zavod za statistiku.

4. Ako se radi o rezidentima fizičkim osobama koje nisu obrtnici, upisuje se jedinstvena skupna oznaka »FZ00000000«.

5. Ako se radi o nerezidentima koji pripadaju sektoru monetarnih financijskih institucija (u nastavku teksta: MFI) u EU-u i koji su navedeni u Prilogu 2. Popis nerezidentnih MFI-ja i ostalih institucija, upisuje se oznaka »MF« i jedinstveni identifikator za svakoga takvog nerezidenta. Identifikacija nerezidentnih MFI-ja obavlja se na osnovi popisa koji objavljuje Europska središnja banka (ESB) na svojoj internetskoj stranici http://www.ecb.europa.eu/stats/money/mfi/general/html/daily_list.en.html. Izvještajna institucija mora upotrijebiti popis nerezidentnih MFI-ja koji vrijedi na izvještajni datum.

6. Ako se radi o nerezidentima fizičkim osobama, upisuje se jedinstvena skupna oznaka »NF00000000«.

7. Ako se radi o ostalim nerezidentima koji nisu obuhvaćeni točkama 5. i 6., upisuje se jedinstvena oznaka »ND00000000«.

Obilježje 4. P porezni broj

Ovo obilježje omogućuje jedinstvenu identifikaciju protustranke na temelju osobnoga identifikacijskog broja (OIB).

Upisuje se za protustranke za koje se podaci dostavljaju na pojedinačnoj osnovi. Za protustranke koje se identificiraju na skupnoj osnovi ne upisuje se. Za nerezidente za koje se podaci dostavljaju pojedinačno upisuje se samo ako ga imaju, u suprotnome se za nerezidente ne upisuje.

Vrijednost obilježja

Upisuje se OIB protustranke, koji dodjeljuje Ministarstvo financija na temelju Zakona o osobnom identifikacijskom broju.

Obilježje 5. SWIFT/BIC kod

Ovo obilježje omogućuje jedinstvenu identifikaciju protustranke na temelju jedinstvene međunarodne identifikacijske šifre banke.

Vrijednost obilježja upisuje se za protustranke nerezidente koje pripadaju sektoru »1220« iz obilježja 7. Sektor nerezidenta ove Upute, a koje nisu obuhvaćene Prilogom 2. Popis nerezidentnih MFI-ja i ostalih institucija.

Obilježje 6. Država sjedišta ili međunarodna institucija

Ovim se obilježjem identificiraju protustranke prema državi sjedišta odnosno protustranke međunarodne institucije.

Vrijednost obilježja upisuje se za protustranke za koje se podaci dostavljaju na pojedinačnoj osnovi.

Vrijednost ovog obilježja iskazuje se jednim od sljedećih modaliteta:

1. Ako se radi o rezidentima, upisuje se »HR«.
2. Ako se radi o nerezidentima koji nisu međunarodne institucije, potrebno je upisati odgovarajuću dvoslovnu oznaku države sjedišta navedenu u Odluci o načinu otvaranja transakcijskih računa, Prilogu 1. Abecedni popis država i zemalja i njihovih oznaka.
3. Ako se radi o nerezidentima međunarodnim institucijama, potrebno je upisati odgovarajuću oznaku pojedine međunarodne institucije navedenu u Uputi za statističko i bonitetno izvješćivanje, Prilogu 4. Popis oznaka država i međunarodnih institucija.

Obilježje 7. Sektor nerezidenta

Sastavljanje agregata i grupiranje protustranaka zahtijeva sektorsku identifikaciju protustranaka sa sjedištem izvan Republike Hrvatske u skladu sa standardima sektorizacije. ESA 2010 određuje standard za klasifikaciju sektora. Tretman protustranaka potpuno je jednak u svim raščlambama.

Vrijednost obilježja upisuje se za sve protustranke nerezidente, a za rezidente se ne upisuje.

Vrijednost ovog obilježja iskazuje se jednim od sljedećih modaliteta:

1. »1100« – nefinancijska društva,
2. »1220« – društva koja primaju depozite osim središnje banke,
3. »1230« – novčani fondovi,
4. »1240« – investicijski fondovi osim novčanih fondova,
5. »1250« – drugi financijski posrednici, osim osiguravajućih društava i mirovinskih fondova,
6. »1260« – pomoćne financijske institucije,